

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkih izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdanje „ 12.—
Za pol leta, četrta leta in na mesec razumno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi i. t. d. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Novejše vesti.

New-York 24. Glasom brzojavke »Evening Journal-a« iz Santiago de Cuba so se bili v hribih ležečih za mestom Baiquiri med Kubanci in Španci ljuti boji.

New-York 24. Brzojavka »World-a« poroča iz Santiago de Cuba, da je ameriška vojna ladija »Teksas« nadvladala baterije trdnjave Socapa. Ladija »Teksas« je skušala napad samo navidezno, da bi se Amerikani pri Baiquiri lažje izkreali. Nek španski strel je zadel ladjo »Teksas«, ubil jednega vojaka, a ranil jih je osem. Takoj potem so utihnile španske baterije.

Madrid 24. Poveljnik Santiago de Cuba, poroča, da se je pojavila med Amerikanci rumena mrzlica. General Linares razpolaga z 12 bataljoni in več baterijami. Okolice Santiago de Cuba so zasedle močne posadke in sicer na strateško važnih krajih. Čete se tem dalje pomikajo nazaj, čimbolj se oddaljuje sovražnik od obrežja. Iz San Juan de Puerto Rico javljajo, da se v tamošnjem pristanišču vedno opažajo ameriški križarji.

Madrid 24. Očeljena brzojavka iz Havane poroča gledé bojev pri Santiago de Cuba, da je bil v trdnjavi Morro jeden Španec ubit, pri Aguaderes pa trije ranjeni. Ameriška vojna ladija »Indiana« da je bila zelo poškodovana. V boju na suhem je padel poveljnik Siboney-a, v istem času je odbil polkovnik Aldea pri Punta Cabrea napad ustašev.

New-York 24. »Evening World« je priobčil iz Washingtona brzojavko, ki povdarja, da se misli, da se je vnel med Shafterjevo armado in Španci hud boj. Kabeljska zveza z Guantanamo je pretrgana. Zadnje sporočilo od tam pa se je glasilo, da se praske spremene v ljuto bitko.

Madrid 24. Kakor poroča neka privatna brzojavka iz Hongkonga, potrdil je tudi tamošnji španski konzul vest, da se je Manila udala. Tuje vojne ladije so izkrealo vojaštva, da čuvajo nad življenjem in lastjo državljanov in vzdržujejo mir.

Washington 24. Poročila došla državnemu oddelku trde, da je brodovje Camare je odjadralo v vstočni smeri.

Dunaj 24. Ogerski ministerski predsednik Bánffy je dospel na Dunaj danes zjutraj, minister za deželno obrambo Fejérváry pride danes zvečer, minister finance Lukács pa popoldan.

Pariz 24. Bivši poslanec Reinaeh je bil danes kot domobranski stotnik radi članka, ki ga je priobčil v časniku »Siècle« o Dreyfusu, pozvan pred disciplinarni sod. Ne ve se, kaj je preiskava dognala. Reinaeh je izročil disciplinarnemu sodu neko pismo, katerega je dobil danes zjutraj od Conibeare-a, kateri poslednji v pismu trdi, da je oberst Schwarzkoppen dajal majorju Esterbazy-ju mesečnih 2000 frankov, Esterhazy pa da mu je zato preskrbeljeval listine, katerih prepise pisane od Esterhazy-ja hrani Schwarzkoppen.

Pariz 24. Danes je bilo pri Peytral-u posvetovanje med vodji radikalne stranke; razpravljalo se je vprašanje o dohodniskem davku. Sklenilo se je, da Delhombre prevzame portfelj financij ter da predloži zbornici predlogo o dohodniskem davku. Vojni minister naj bi postal Cavaignac.

Po slavlju v Pragi.

I.

Kdor hoče popolnoma spoznati ta divni narod češki, ta ga mora videti in opazovati na klasični zemlji češki, tam: kjer diha va-se svoj češki zrak, kjer mu vsaka ped zemlje in sleherni kamen govorita o nekdanji slavi naroda češkega. — Mnogi ne mogo umeti, čemu da se ta narod toli poganja za svoje državno pravo. Ali kdor je videl priprostega seljaka češkega, vstopivšega v velike dvorane bajnih kraljevih Hradčanov, od kjer so nekdanji češki kralji širili slavo naroda češkega širom vse Evrope; kdor je videl, kako ta seljak v svetem zamaknjenju poslušal razlagatelja, ki mu govori o slavnih činih čeških junakov iz davno minolih dni; kdor je videl, kako najpriprostejemu kmetu solzé oči samega ganutja v spominih na slavno zgodovino naroda svojega, kdor je torej imel priliko uveriti se, kako sta minolost in slava čeških kraljev in države češke zapisana v vsa češka srea, v najsijajnejih palačah in najbornejih kočah, ta pa ume ta narod — ta ume, da narod s takimi spomini v sreih, s toli slavno zgodovino, ne more pozabiti dejstva, da je njega država bila svojedobno najmočnejša država v Evropi. Naj le nasprotniki zbijajo svoje neslane šale o državnem pravu češkem; naj le smešijo narod češki in njega svetle idejale oni plitveži, ki tega naroda ne umejo, ker so bili preleni, da bi bili pogledali v dušo temu narodu; toda, kdor je videl ta narod in ga opazoval na njega lastni klasični zemlji, ta ume ono žilavost in odločnost češko, ki ne odneha nikdar, dokler ne doseže, po čemer hrepeni in stremi in za kar se bori toliko disciplino in toliko požrtvovalnostjo, kakoršnji morda danes ni izgleda med vsemi narodi Evrope. Kdor ve torej, da je zgodovina češkega naroda pisana — v srea, ta je na jasnem, zakaj da narod češki bi je toli ljut, neizprosen boj, v ta veliki namen, da se mu srečna bodočnost zasnuje na podlagi blesteče minolosti.

In le tako moramo umevati ekstazo vseh slojev naroda češkega, ko so pozdravljali one, ki so prišli, da se pridružijo istemu v proslavi moža, ki je ustvaril monumentalno delo, v katerem je z vso ljubeznijo in zvestobo narisana zgodovina naroda češkega. Le tako moremo umevati vso prirčno ljubezen, s katero so obsipali Čehi nas, njih brate po rodu, krvi in čutstvom, ki smo prihiteli v zlato Prago v dokaz, kako čutimo, da češka radost je naša radost ter da vez, ki nas spaja in nas bode spajala za vedno, je neporušna. Le tako moremo umevati — da ponovimo na kratko — vso gostoljubnost češko, ki se je kazala te dni v Pragi v dimenzijah, naravnost neverjetnih za običajno umevanje.

Zdelo se nam je potrebno, da smo konstatovali to dejstvo, kajti le ob dobrem poznavanju in razumevanju čutstev naroda češkega moremo prav umeti silne, elementarne, pretresljive pojave na slavnostih stoletnice rojstva velikega Čeha, očeta, učitelja in misleca narodu svojemu — Frančiška Palackeega, pojave, ki nam ostanejo utisnjeni v spomin in v dušo, dokler ne zatismo svojih oči za vedno.

Ne pričakujte od nas opisa slavnosti. Vse se je vršilo v tolikih dimenzijah, da niti misliti ni na to, da bi skromen listič, kakoršen je naša »Edi-

nost«, zmogel tako nalogo. Pa ne le skromnost prostora nas sili, da se moramo odpovedati misli na opis slavnosti, marveč pripoznavamo tudi, da ne čutimo ni sposobnosti ni moči v sebi, da bi povedali v besedi, kar nam čuti duša, da bi vse ogromne utise, ki smo jih prejeli tam gori med zlatim narodom češkim, mogli podati v plastični sliki. In mi se nikakor ne sramujemo te svoje obnemoglosti. Potruditi pa se hočemo, da — slovenskemu narodu v pouk in vspodbujevalen izgled — vsaj po svoji zmožnosti označimo posamične momente in epizode iz vse slavnosti ter prosimo spoštovane čitatelje, da nam odpuste milostno, ako slika ne bude tako živa, tako pristna, tako plastična, kakor bi si želeli oni in tudi — mi!!

Gori smo izrekli besedo o češki gostoljubnosti. Z besedo o tej gostoljubnosti, o tem biser-kamenu v kroni plemenitih svojstev naroda češkega, hočemo tudi zaključiti ta naš današnji članek.

Neki pregovor pravi, da nobene stvari ni težje prebiti, nego celo vrsto lepih dni. Za slavnosti Palackeega, za dneve, ob katerih smo mi, bratje naroda češkega, uživali gostoljubnost tega naroda, je pač ta pregovor — gola laž. Od trenutka, ko nas je češko gostoljubje vsprejelo v svoje ljubeče bratsko naročje, bilo nam je, kakor da smo v bajnih sanjah, iz katerih smo se probudili še le potem, ko so v Kutni gori odzveneli zadnji pozdravi bratov bratom, pozdravi, ki so se z dogodki vseh slavnostnih dni združevali v majesteten akord o slovanski vzajemnosti; bilo nam je, kakor da nas je objela vizija, kakoršnja si more vstvarjati le najbujnejša domišljija. In še sedaj, ko so odšumeli ti slavnostni dnevi, ko so odzveneli zvoki radosti in veselja, še sedaj nam vibrirajo v prsih to šumenje in ti zvoki — a mi iščemo zastoj po besedah, katerim bi vsaj približno izrazili čut hvalečnosti, ki nam prešinja dušo za toliko dokazov bratske ljubezni, za toliko uprav omamljivih dokazov gostoljubnosti, kakoršne je zmožen le Slovan, kateremu velja geslo: Gost v hiši — Bog v hiši!

Politični pregled.

O notranjem položaju tudi danes ni poročati ničesar novega; k večjemu, da se je vršil te dni ministerski svet pod predsedstvom cesarja, v katerem se je menda razpravljalo vprašanje, kateri zakoni naj se uveljavijo potom cesarske naredbe v smislu § 14.

Čifutski listi, na čelu jim »Neue freie Presse«, še vedno izkoriščajo praške slavnosti in govor Komarov-a po svoje ter se naslanjajo o oficijoznem komuniste-ju, izdanem proti Komarovu. Seveda Rus Komarov, ki niti z eno besedo ni napal Avstrije, zasluži kar naravnost vislice, a Wolf, Schönerer in drugovi, kateri so nu nečuten način v parlamentu žalili ne le Slovano, ampak avstrijsko državno misel samo in celo osebo cesarjevo, so »avstrijski patriotje«. Tako hinavstvo je mogoče le pri stranki, ki je tako izprijena, kakor je sprijena vsa nemška opozicija, ki nima nobene politične morale in ki bi rajši pokopala parlamentarizem, nego da bi odstopila od svojih krivičnih zahtev. No, naj le besnijo; nazadnje mora zmagati pravična stvar ter spregledajo najvišji krogi, kje jim je iskati opore.

Nemiri v Galiciji počeli so z nova in sicer v Jaslu, kjer so kmetje zažgali posestvo poslanca

dra Henrika Koliseher ter napali prihitevše vojake z lučanjem kamnja. V Novem Sandecu bili so izgredi mej semnjem ter so izgredniki jednemu judu pobrali vso robo. Istotako so bili izgredi na semenjskem trgu v Zbysveah, kjer so izgredniki ropali, kar so mogli, ne da bi se bilo posrečilo vladnemu komisarju in vojakom, jim to zabraniti. Devet izgrednikov bilo je zaprtih, dva sta bila ranjena, a eden smrtno preboden. Izgredi se vrše tudi v Znamirovicah, Lipju in v Topolah. Namestnik gališki Pininski odpotoval je na Dunaj, da poroča o zadnjih izgredih.

Krečansko vprašanje ni še rešeno, a bliža se rešitvi. Velevlasti ruska, francoska, angleška in italijanska odločile so se, da imenujejo guvernerja ter da dajo Krečanom avtonomno upravo ter so to priobčile velevlasti nemški in avstrijski, kateri ste pozvali iz Krete svoje vojaštvo. Turčija protestuje proti temu, da bi se kaj ukrenilo na Kreti brez njenega dovoljenja. Turčija ne zahteva nič manj, nego da se pogajanja zvrše takoj, da se imenuje turški guverner ter da se prizna celokupnost in avtoriteta turškega carstva. Z drugimi besedami zahteva Turčija, naj ostane vse pri starem. No, za to pač niso prelivali svoje krvi Krečani ter potrošile velevlasti milijonov. Turčija se bode morala udati.

Ministerska kriza v Franciji. Peytral še ni sestavil ministerstva. Poroča se, da prevzame Peytral razum predsedništva tudi notranje stvari, Freyeinet zunanje stvari, Dupuy pravosodje, Delombre finance. Namesto Sanstier-ja, o katerem smo javljali včeraj, da postane vojni minister, odločil se je Peytral ponuditi portfelj Cavaignac-u, da tako ugodni radikaleem.

Ameriško-španska vojna. Po ameriških poročilih pričakuje se vsaki trenotek odločilna bitka mej vojsko generala Shafter-ja in mej Španci. Dosedaj bile so neznatne praske, ker se Španci niso spustili še v resen boj. Vidi se, da se Španci drže dosledno taktike, da se jim je umikati, dokler ne pridejo iz območja topov ameriških ladij. Saj bi bilo v istini nespametno, ako bi hoteli Španci braniti izkrcanje ameriške vojske ter se izpostavljati uničenju po topih ameriških ladij. Bolje je, da pričakajo Amerikane v trdnih pozicijah in koncentrirani. Ker se ladije bolj hitro pomikajo nego pehota, bili bi Španci v neprestani nevarnosti, da se posreči Amerikancem izkrcanje na drugi točki, dočim bi se borili z delom ameriške vojske na eni točki, z čemer bi znali priti v nevarnost, da jim pridejo Amerikanci za hrbet ter da razdvojijo špansko vojsko. Španci morajo obraniti Santiago de Cuba; ako se jim posreči to, dosegli so za sedaj vse. Njih vojska se mora torej koncentrirati nazaj proti Santiago de Cuba ter utaboriti trdno na višavah, ki obdajajo Santiago de Cuba. Od tam prežali bodo na ugodno priliko, da udarijo na Amerikance, kjer se jim bode zdelo, da je možen uspeh. Ker imajo Španci po Kubi raztrešeno armado okoli 200.000 mož, pridejo lahko Amerikanci v nevarnost, da jih zagradi za hrbtom močna španska vojska, katero mora poslati general Blanco proti Santiago de Cuba. V tem slučaju bi se znalo Amerikancem goditi slabo ter ni izključeno, da Španci odrežejo Amerikancem zvezo z brodovjem. Treba je torej z vso previdnostjo presojati ameriška poročila o njih »zmagah« in o »umikanju« Špancev. Vse je odvisno od tega, da se Santiago de Cuba drži, dokler pride na pomoč nova španska vojska.

General Linares ima na razpolaganje 12 batalijonov in več baterij, a okolica Santiago de Cuba je dobro utrjena in stražena od močnih oddelkov pehote, kakor javljajo španske brzojavke. Operacije te pehote podpira tudi moštvo brodovja admirala Cervera.

Iz Filipin javlja se zopet, da je Manila pala, a mi tudi zdaj ne moremo verovati tej vesti. O Camari je zdaj gotovo, da pluje s svojo eskadro proti Manili, kar je potrdil tudi španski ministerski predsednik Sagasta. Ameriška vlada je dovolila velevlastim, da izkrcajo vojake na Manili v obrambo dotičnih konzulatov, ker so Amerikanci prešibki, da bi branili Evropee proti ustašem, ako bi poslednji zasedli Manilo. O ameriški vojski, katera je imela prispeti na Manilo že okoli 20. t. m., ni še čuti ničesa. Nazadnje prispé še Camara prej.

Domače vesti.

Občinske volitve v Pazinu. Včeraj je volil I. razred. Tudi v tem razredu je zmagala naša stranka jednoglasno. Živelo slovansko — sree naše Istre!

Tiskovna pomota. V včerajšnjem večernem izdanju urinila se je na koncu četrtega odstavka članka »Kaka prevara!« tiskovna pomota. Na mesto prvih sodnih »strujah« naj se glasi: »stop-njah«, kar so si častiti naši čitatelji gotovo že sami popravili. V sredi istega odstavka pa naj se čita »pa kaj ravnopravnost!« na mesto »pa boj ravnopravnost!«, kakor je bilo tiskano v številkah, ki so se razprodajale v mestu.

V Devinu je bil izvoljen županom naš rodoljub gosp. Miroslav Ples. Italijanska stranka, podpirana močno po oskrbnitvu devinskih grofov Hohenlohe, je napela vse moči — ali zastoj. Devin je naš: Živio!

Shod v Dekanih, o katerem smo sporočili v zadnjem izdanju, se prične popoldne ob 4 uri.

Na predvečer sv. Ivana bila je naša okolica čarobno razsvetljena, posebno pa pri sv. Ivanu, kjer so slavili včeraj svojega cerkvenega zaščitnika. Tukaj je bil tudi spreved z godbo. To je lepo in hvalevredno od našega slovenskega ljudstva; gotovi smo, da okoličani tudi 4. julija storè — kakor že par let sem — svojo dolžnost ter razsvetlijo svoje hiše in poslopja v čast sv. Cirilu in Metodu.

Žalosten izgled!! — Včeraj popoldne se je vršil pogreb soproge tukajšnjega vodje socijalnih demokratov Učekarja. Ni si pa videl duhovnika, ki bi bil podelil zadnji blagoslov truplu, čegar duša se je preselila v večnost. Razume se, da se zemeljski ostanki pokojnice niso prenesli v cerkev. Pač pa si videl ob krsti mnogo vencev z rudečimi trakovi in mnogo delavcev rudečimi nageljni. Je-li to lepo, je-li to prav? Odgovor na to uprašanje je dajalo ljudstvo, ki je glasno in demonstrativno obsojalo ta novi obred socijalnih demokratov. Le vzemite ljudstvu to malo vere in zaupanja v Božjo previdnost in potem bode prav gotovo ne-srečno!

Kdor le more, naj ide jutri na Opčino, ker bode lepa veselica tamošnjega pevskega društva »Zvon«. Posebno Tržačane veže dolžnost, da se udeležijo te veselice, oziroma na to, da so Openci — na željo tržaških rodoljubov — preložili svojo veselico na jutri, tako, da ne bode navskrižja se slavnostjo v Sežani dne 3. t. m., katere slavnosti čisti dohodek je namenjen za »Narodni dom« v Trstu. Danes se nam je sporočilo tudi, da je prosil gostilničar poleg Openskega obeliska, naj bi Openci preložili tudi jutranjo veselico — in, zakaj? Strmite, o ljudje! — Zato, ker da napravi jutri italijanska Ginastika izlet na Opčino. Je-li to res?..... No, nas to ne briga dalje, ali je res ali ni res?! Mi se ne brigamo za slavno ginastiko in se hočemo veseliti mirno — svoji med svojimi! Na svidenje torej: na Opčinah — na svežem zraku, ob lepem slovenskem petju in — izbornem teranu.

Nove uradne golice (blankete). — Vsled naredbe finančnega ministerstva od 24. aprila 1898, priobčene v državnem zakoniku pod št. 73, 74 in 75 se bodo izdajale od 1. julija 1898 naprej nove uradne golice (blankete) za menjice, trgovinske nakaznice in promese, na katerih bode zabeležene vrednosti kolekov v kronski veljavi. Te golice bodo tiskane v raznih deželnih jezikih.

Vsled tega novega izdajanja se uvedejo nove menjicne golice za kategorijo od 32 kron in do 40 kron z italijanskim besedilom in menjicne golice za kategorijo od 2 kron z hrvaškim in slovenskim besedilom. Tudi golice za 10 stotink za trgovinske nakaznice bodo izdane z italijanskim besedilom. Zunanja oblika teh golie v omenjenih jezikih je ista, tako, da se razlikujejo le po jeziku teksta.

Golice, ki so v veljavi sedaj, lahko rabijo do 31. decembra 1898. Ako bi se iste rabile po tem času, bi se smatralo to, kakor da bi se ne zadostilo predpisom o kolekih ter bi se to kaznovalo po pristojbinskem zakonu. Golice, ki so prišle iz rabe, se bode smele zamenjati brezplačno od 1. januarja 1899 do uštevši 31. marca 1899 na uradu za zalogo in razpodajo kolekov. Dotične uloge so svobodne koleka.

Na veselico, katero priredi jutri učiteljsvo slovenske deške in dekliške šole pri sv. Jakobu s

svojo dečo ob 6. uri popoldne na šolskem vrtu (Via Gialiani 28), opozarjamo še enkrat slavno občinstvo. Po veselici bode na prostornem in lepo okinčanem vrtu prosta zabava, h koji bode zdatno pripomogla pristna vinska kapljica znanega krčmarja A. Babiča. Ob neugodnem vremenu preloži se veselica na praznik sv. Petra in Pavla.

Za narodno slavnost v Sežani, ki bode prihodajo nedeljo je, kakor se nam poroča iz Ljubljane, tam veliko zanimanje. Povsod se vrše pridno priprave. Skoro vsa tržaška in okoličanska društva so že prijavila, da se udeležijo slavnosti korporativno. Tako tudi tržaški in postojnski »Sokol« in najbrže tudi goriški.

»Tržaško podporno in bralno društvo« se udeležijo korporativno slavlja v Sežani. Vsi oni društveniki, ki mislijo udeležiti se tega izleta, so naprošeni, da to naznanijo nemudoma v društveni pisarni.

Ženski podružnici sv. Cirila in Metoda je darovala slavna posojilnica in hranilnica v Trstu 100 kron. Za plemeniti čin izreka odbor slavni hranilnici najtoplejšo zahvalo.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« se je nabralo dne 29. maja 1898., v gostilni gospoda Koseca 1 krono 66 stotink; v isti gostilni je nabrala gospodična Trpin 1 krono 90 stotink; ista gospodična je nabrala v gostilni gospoda Cerkevnik 3 krone 2 stotink; gospod Šveč R. daroval 70 stotink, gospod Franjo Glavič 1 krono. »Kolaši« so nabrali dne 30. maja v krčmi gospoda Trevena v Rojani 3 krone 60 stotink; v isti krčmi je nabrala gospodična Seme 4 krone 10 stotink; ostanek od računa »Kolašev« v krčmi 70 stotink; gosp. ni Bole in Hrovatin sti nabrali dne 30. maja v društveni krčmi v Rojani 5 kron 40 stotink; gospod Ivan Dolenc za »comando mi« plačal kazen 20 stotink; po veselici pevskega društva »Slava« pri sv. M. Magdaleni dne 5. junija sti nabrali v krčmi gospoda Miklavca, gospodični Bole in Seme 4 krone 4 stotinke; gospodična Terezija Trpin 4 krone 60 stotink; dne 12. maja v gostilni »pri Petelinu« so darovali g. Josip Štoka, g. Radomir Pretner, g. Kukar, g. Ivan Milonig, g. Ivan Ščuka, g. Anton Vodopivec po 1 krono. Skupaj kron 36.92 stotink; poprej izkazanih kron 13.56 stotink. Vsega skupaj torej kron 50.48 stotink.

Priserčna zahvala vsem darovalcem!

Nadaljni darovi se sprejemajo hvaležno.

Darila zavodu sv. Nikolaja za brezposelne služkinje. Velečastiti g. župnik Ivan Rhovnik v Ljubljani je poslal 5 gld. z dostavkom: »Blagovolite sprejeti majhen prispevek novemu društvu, kateremu želim najboljših uspehov za našo narodnost«.

Blagorodna gospica Ljudmila Roblek v Litiji 50 nvč., z dostavkom: »Častitam prav srčno! Veseli me, da se je posrečilo ustanoviti tako blag in človekoljuben zavod. Priložene znamke kot mali prispevek.

Priserčna hvala blagim darovalcem!

Osnovni odbor.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju postavi nagroben spomenik ponesrečenemu tovarišu stud. jur. Jakobu Zajcu v ponedeljek 27. t. m. dopoldne. »Slovenijani« se odpeljejo ob 8. uri 40 min. z Frančišek-Jožefovega kolodvora v Klosterneuburg. Po sv. maši ob 10. uri, ki jo bode daroval preč. gosp. dvorni kapelan in ravnatelj Avguštinca, dr. Frančišek Sedej je odhod na pokopališče k Zajčevemu grobu, kjer zapoje pevec žalostinko. Dunajske Slovence vabimo na vdeležbo.

Za odbor:

phil. Jožef Reisner. jur. Jos. Andres,
t. č. predsednik t. č. tajn. nam.

V Travniku na Kranjskem so ustanovili bralno društvo. Dal Bog obilo vspeha.

Od c. kr. poštne in brzojavnega ravnateljstva v Trstu se nam javlja: Dne 1. julija 1898. se odpre v Kozani na Primorskem, okraj Gorica, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštne hranilničnega urada.

Zvezo bode imel s poštnim uradom v Koj-skem jedenkrat na dan po poštnem selu.

Nova kavarna v Ljubljani Iz Ljubljane nam pišejo: Gospod Fran Krapeš je otvoril v soboto, dne 25. t. m. svojo elegantno kavarino z naj-novejšim konfortom, opremljeno v jugoslovanskem slogu. Ta kavarna utegne biti, po našem okusu,

najelegantnejša v naši beli Ljubljani. Vabi torej vse rodoljube, da izvolijo obiskovati v kar naj-najmnogobrojnem številu to jedino v resnici slovensko kavarno, kjer je na razpolago raznih časopisov in kjer se postreže z najboljšimi pijačami. Slovenci, prišedši v Ljubljano, naj nikar ne zamudé prilike in naj si ogledajo to krasno kavarno.

Modrovanje. Iz delavskih krogov nam pišejo: Mnogo črnila se je že porabilo, nebroj notie in člankov je že zagledalo beli dan, odkar so naši mestni očetje (?) objavili svojo najnovejšo idejo! Da, gospóda, to je gigantiška, orjaška ideja: razpolagati z 16 milijoni goldinarjev, ne da bi si gospodje belili glave, kje dobe ta denar! Ni-li to nekaj posebnega, kaj?

Mi delavei premišljujemo noč in dan, kako naj preživljamo svojimi skromnimi plačami sebe in svoje družinice; oni pa kar ometajo z — milijoni!!

Gospóda misle menda, da nimamo še dovolj davkov in doklad poleg velike draginje skromnejših živil; zato treba še nategniti vrv, dokler še — dihamo! Ne da bi tudi jaz hotel slediti laškim gospodom »očetom« v iskanju kruha — pardon — milijonov, povem naj jednostavno svoje menenje o tej — komediji.

Gospódi okolo »progressa« se bliža črna ura. To vedo dobro tudi oni, zato hité udarjati na veliki boben, da ne bi morali odložiti svojih »trudapolnih« mandatov brez toliko zaslužene (?) — slave! Prejšnja leta so si pomagali s staroslavnim vodovodom!! Toda na te limanice ne gredo več ljudje, ker so se spametovali in bi mestni gospódi nikdo več ne verjel! Istutati je trebalo torej kaj novega; nič ne dene, ako tudi nespametnega, samo da se da »d'intendere al popolo zuecon«!!

Ideja 16 milijonov naj bi bilo mamilno sredstvo za bodočih 6 let, ali pa sredstvo, ki naj bi izzvalo vlado do kakega koraka proti gospódi. Z eno besedo: Lahoni želijo imeti nekaj nenavadnega, senzacionalnega (in to baš letos), kar naj bi zopet nekoliko osvežilo ovenelo popularnost. Najljubše jim bode, ako se razpusti sedanji mestni zbor, kar sami radi povdarjajo, ker oni imajo pri tem svoje posebne namene!

Gospóda si mislijo: ako dobimo milijonov, dobro, vzdržimo se še nekoliko časa; ako jih ne dobimo vsled nasprotstva vlade, pa si bomo ovi-jali okolo glave venec — mučeništva. Tako sodim vsaj jaz o vsej tej komediji! Nekdo.

Vpisavanja v državno višjo realko za prvi razred se bode vršilo koncem tega šolskega leta in po počitnicah. V prvem roku 7. in 8. julija od 3—6 pop. in sicer prvi dan za črke A—K in drugi dan za L—Z. Vsprejemni izpiti se bodo vršili dne 9. julija od 10—12 predp. in od 3—6 pop., eventualno tudi 10. julija. V drugem roku: vpisavanje 15. septembra od 8—12 predp., vsprejemni izpiti 16. sept. zjutraj in popoldne.

Vpisavanje za druge razrede (II—VII) bode 16. sept.

Obširneje informirajo naznanila, prilepljena v imenovanem zavodu.

Nesreča v Ilvarni. Predvčeraj popoldne sta hotela dva delavea livarne v Škednju zapreti en ventil peči a po nesreči jih je polilo stopljeno železo, tako, da sta padla nezavestna na tla. Ponesrečenca, katera sta požgana skoro po vsem telesu, bila sta sprovedena v bolnišnico.

Prvi je 36-letni Jurij Redinič s Koroškega, stanujoči v Škednju št. 257, drugi 27-letni Ivan Raeman iz Kopra, stanujoči v Škednju št. 96.

Poskus samomora. — Nekdaj je bila gospa. Potem so prišli drugi časi in postala je navadna pijanka in muzicistinja po najnavadnejših lokalih. — Pravijo jej »siora Roza« in poznana je povsodi. Mnogokrat je bila že aretirana radi vlačugarstva in pomanjkanja sredstev. Predsinoči se je zopet vrnila iz zaporov ter se — napila. V takem stanju je šla na obrežje in se je vrgla v morje. Ta čin sta zapazila eden redar in eden fin. stražnik, ki sta nesrečno ženo izvlekla iz morja. Zdravnik z zdravniške postaje jej je pomogel za silo, na kar je bila potem »siora Roza« prenešana v bolnišnico.

Polletjske vesti. Včeraj zjutraj ob 6. uri je bil vgriznjen 50-letni težak Anton Fontana v ulici Solitario po velikem psu dauske pasmi. Gospodar psu je podjetnik Miha Enei.

34-letni težak Ivan Cajna iz Nakla je bil aretiran danes zjutraj ob 4. uri, ker je bil najden

v posesti 20 kgr. krompirja, ki je ukraden najbrže. Cajna je tudi izgnan iz Trsta.

Koledar:

Danes v soboto 25. junija: Prosper škof; Viljem opat. Jutri v nedeljo 26. junija: 4. pobink. Ivan in Pavel, muč. Solčni: Izhod ob 3. uri 40 min. Lunin: Izhod ob 2. uri 8 min. Zahod „ 8. „ 24 „ Zahod „ 10. „ 41 „ Ta je 25. teden. Danes je 175. dan tega leta, imamo torej še 190 dni.

Različne vesti.

Jubilejska koračnica. Povodom 50-letnice vladanja našega presvetlega cesarja izšla je v izdaji Otto Maas, na Dunaju, lepa koračnica naslovom »Cesarski jubilej«, uglasbena od gosp. Josipa Stritzko.

Rektorjem na zagrebškem vseučilišču je za prihodnje šolsko leto izvoljen pr. Jos. Šilović, dekanoma dr. Maurovič in dr. Arnold.

Ubogi novinarji — seveda slovanski. Urednik slovaških »Narodnih Novin«, Ambrož Bretov, je bil zatožen radi hujskanja k sovraštvu proti narodnosti. Porota ga je spoznala večeraj krivim z 11 glasovi proti 1 ter je bil obsojen na 8 mesecev zapora in 600 gld. globe. Kaj smatrajo Ogri za ščuvanje proti narodnostim, ko sedi na obtožni klopi Slovak, ni treba, da tolmačimo čitateljem.

Prevažanja vina iz Italije. — Trgovci z vinom na Reki so sklenili, da se za prevažanje vina iz Italije v naprej ne bodo posluževali več parobrodnega društva »Adria«; zato so naročili sindakatu, naj stopi v dogovor s kakim drugim prevoznim podjetjem.

Bruselska policija je ulovila veliko mednarodno bando zlobnežev, ki so kradli kar na veliko, posebno vrednostne papirje. — Tatov je bilo 20, katerim je bil glavar Nemece, po imenu Kemp, pri katerem je našla policija za 200.000 frankov vrednostnih papirjev. Torišče njih »plodonosnemu delovanju« je bila Belgijska in Francoska.

Bosanski in hercegovski romarji, ki potujejo v Meko, so prišli zdravi in povsem v dobrem stanju do mesta Klezomene.

Znižanje pristojbin za časnikarske brznavke. Iz Pariza javljajo, da je mednarodna konvencija, za katero se je zavzel francoski trgovinski minister Boucher, v svrhu, da se znižajo pristojbine za časnikarske brznavke v mednarodnem prometu, že izvedena med več državami.

Drzen rop. — Pariška »Paix« ima vest, da je 40 roparjev ukradlo v bližini Carigrada starejšo sestro sultanovo.

Narodno gospodarstvo.

Trgovski podatki.

Piše Jos. Ulčakar.

III.

Koton.

Jako važno blago, katerega severna Amerika za žitom največ izvažja, je koton. Izdelki tega blaga se dobivajo dandanes v prvi palači in v zadnji koči. Kdo ne pozna »kotonine«, bodisi bele, bodisi ružave; vrhu tega kupujemo mnogokrat tudi fine »platnene robe« — ki so pa tudi le kotonina. To blago je izpodrinilo naše domače platno — domačo kmečko industrijo, ki je evetela posebno na Kranjskem, in dela velikansko konkurenco onim tovarnam, ki se pečajo s predenjem in tkanjem platna.

Koton je nekakov mah, ki se nahaja okrog semena raznih vrst »Gossipimu«; to so rastline, ki rastejo med 36° severne in južne širjave, torej v v gorkih krajih, kjer je srednja gorkota od 18° do 26° C. Najboljši vseh se doseže v fini peščeni zemlji, kjer je mnogo kremenčeve kisline. Ta rastlina je v Ameriki ptujka; bila je importirana iz Azije v Ameriko v drugi polovici minolega stoletja.

Na vsem svetu se pridela kotona kakih 10 milijonov bal; to je, kakih 20 milijonov m. st. Od tega velikanskega letnega pridelka pripada severni Ameriki največ del $\frac{1}{5}$, od katerega se izvažajo $\frac{3}{4}$; ostala četrtina pa se izdeluje v deželi; ali tudi od tega domačega izdelka se izvažja mnogo. Ako vzamemo v poštev izvoz (eksport) raznih tvarin te dežele, dobimo v odstotkih sledeče številke: kotona neizdelanega 25%, izdelanega 14%; vrednost prvega znaša kakih 500 milijonov gold. in drugega pa kakih 28 milijonov gld.

Blago se pošilja v balah razne teže. Normalna bala tehta 450 funtov ali 204 kg. To težo se ima tudi v mislih, kadar se naznanja ali cení množina pridelka; v sklepah med trgovci pa se računa bala navadno 200 kg. Vendar pa ima prodajalec veliko svobodo 5% gledé teže bal o oddaji blaga; če cena raste, pošilja manje, če pa pada, pa večje, seveda v kolikor to dovoljujejo dotične uzanee. Druge dežele pa imajo druge navade in teže; indijske so težke po 140—200 kg., bengalske po 135 kg. neto, egiptovske 225—300 kg. in brazilske 75—220 kg. (vedno bruto).

Pri nas se 100 angleških funtov računa pri tem blagu za 45.35 kg.

Glavni trgi za koton v Severni Ameriki so: New-York, New-Orleans, Savannah. Cena je označena v cents za 1 funt bruto in sicer loko dotično mesto; voznina po morju pa se naznanja v penec (angl. denar) za funte, vrhu tega pa je 5% doklade (primage.)

Najvažnejši trg seveda je New-York, kjer je ena borza samo za koton.

Zadnje vesti.

Madrid 24. Jutri bode ministerski svet, kateremu pripisujejo veliko važnost. Širi se vest, da je dobila vlada iz Cube obširno brznavko o boju na suhem in na morju. Druga vest poroča, da je tudi iz Manile došlo poročilo, vendar to poročilo ni še potrjeno.

Madrid 25. Glasom uradne brznavke iz Havane ležita pred Havano dva amerikanska križarja in sedem topničark, pred Cardenas jedna ladija, pred Cienfuegos dve, pred Santjago de Cuba sedem vojnih ladij in osemnajst prevoznih ladij.

Dunaj 15. Nj. Veličanstvo cesar je vsprejel večeraj popoldne v privatni avdijeni ogerskega ministerskega predsednika barona Banffy-ja in domobranskega ministra barona Fejervary-ja.

Dunaj 25. Danes so se poklonili na Dunaju Nj. Veličanstvu cesarju ob priliki pedesetletnice Njegovega vladanja avstrijski lovei. Bilo jih je kakih 4000, razdeljenih po kronovinah, ki so se postavili v vrste v pritličju šenbrunskega grada. Nadvojvoda Fran Ferdinand bil je na čelu svojih loveev, ostali nadvojvode pa so se postavili na čelo lovecem posameznih kronovin.

Berolin 25. Do četrte ure zjutraj bilo je razglašenih 117 ožjih volitev. Izvoljenih je 13 konservativcev, 6 pripadnikov državne stranke, 10 centurama, 3 reformne stranke, 21 nacijonalnih liberalcev, 7 svobodomiselnega združenja, 24 svobodomiselnih ljudske stranke, 7 nemške ljudske stranke, 1 iz kroga poljedeleev, 18 socijalnih demokratov, 3 Welfi in 4 divjaki.

Najnoveja trgovinska vest.

New-York 24. junija. (Izvirni brzjav.) Pšenica za julij 79 (večeraj 80), za september 71 $\frac{3}{4}$ (večeraj 72 $\frac{1}{2}$) za december 71 $\frac{3}{4}$ (večeraj 72 $\frac{3}{4}$), koruza za juli 36 $\frac{1}{4}$ (večeraj 36 $\frac{3}{4}$), za september 37 $\frac{1}{4}$ (večeraj 37 $\frac{3}{4}$), mast 595 (večeraj 595).

ZALOGA POHIŠTVA

tvrdke

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Via Riborgo 21 in Piazza vecchia 2.

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, zimnic in pogrinj. Na zahtevanje ilustrovan cenik zastoj in franko. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Velika zaloga solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg S. Giovanni hiš. šte. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo.

Viljelmov čaj
od Frana Wilhelm-a lekarnarja v Fünfkirchen
(Spodnje Avstrijsko)
dobiva se v vseh lekarnah. Paket stane 1 gld.

Kdor potrebuje izvrstno, pravo dalmatinsko vino, naznanjam s tem, da imam jaz zalogo v Nabrežini

pravega dalmatinca,

vkupljenega od poštene hiše: Cena bi bila: pri malem t. j. 56 lit. po 26 kr., več skupaj pa po 24 kr. lit. franco tukaj kolodvor Nabrežina za belo, in po 18 in 20 kr. lit. za črno. Vino je od 12 do 13 gr. močno.

Na zahtevo pošljem uzorce.

Priporočam se

Ant. Kovač.

Pozor!

Tržaški in okoličanski Slovenci, kateri želé piti izvrstna hrvatska črna, rudeča in bela

tri leta stara vina,

kakor tudi izvrstno in vedno frišno pivo iz Vrhniške tovarne, naj blagovolé obiskati znano gostilno Frana Valetiča v ulici Solitario št. 12. — Zagotavlja točno postrežbo beleži udani

Franjo Valetič,

v ulici Solitario 12.

Alojzij Progar, akademični podobar
v Celovcu,

(Atelier v Benediktinskem samostanu),
izdeluje po svojerodnih načrtih, osnutkih in modélh: oltarje, tabernakelje, prižnice, krstilnike ter vsakovrstne cerkvene podobe od lesa in marmorja, katere reči tudi zajedno poslikuje in pozlačuje. Takisto izgotavlja portrete po živih uzorcih, nagrobne spomenike s posamičnimi kipi ali z umetno sestavljenimi skupinami in zvišeninami od preprostega kamna do dragocenega kararskega marmorja in to povsem vestno, pošteno in pristno.

Nova centralna čevljarnica
v Trstu.

Via Maleanton št. 2.

Bogat izbor čevljev

za gospode, gospe in otroke.

Delo solidno, trpežno in po mogočih konkurenčnih cenah.

Pomada Phönix.
Odlikovana na razstavi za zdravjenje in postrežbo bolnikov v Stuttgart-u l. 1890., priznana od zdravnikov in s tisočih hvaleh pism.
Jedino obstoječe, rečno in neškodljivo sredstvo, za doseg lepih lasi pri damah in gospodih, odstranjuje takoj izpadanje las in prhljaj; ter vzgaja pri jako mladih gospodih močne brke.
Garantira se za vseh in neškodljivost. Lonček 80 né., po pošti ali povzetju 90 né.
Hoppe K., Dunaj, I. Wipplingerstrasse 14

Kolesar, a ne prodajalec naj sodi o kolesu!

Kdor želi omisliti si v resnici

kolo najboljše vrste
od sloveče originalne znamke

„Styria“ v Gradcu,

— naj se obrne do —

L. Colobig v Trstu,

ulica Commerciale št. 1, telefon št. 341.

Glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmacijo.

Kašelj, hripavost in prsni katar

ublažuje in zdravi

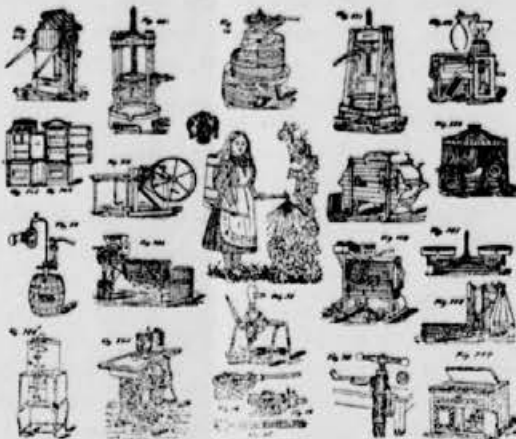
„planinski zeliščni sok“

iz „Deželne lekarne pri Mariji Pomagaj“ M. Leusteka v Ljubljani.

Cena 1 steklenice 50 novč. Razpošilja se z obratno pošto najmanj 2 steklenici.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-hrvatskem jeziku z več kakor 300 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za rečno postrežbo se garantira.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj. priv. lastnik

Dunaj, III. Erdbergstr. št. 12.

OLJA

Zaloga na debelo in na drobno.

Pošiljatve le od 5 lit. naprej.

CENE:

OLJE jedilno fino	Liter nvč.	28
„ „ finejšo	„ „	32
„ oljkino	„ „	36
„ „ fino	„ „	40
„ namizno	„ „	44
„ „ finejšo	„ „	48
„ „ Extra	„ „	52, 56
„ „ Specjalit.	„ „	64, 72

OLJA za cerkvene svetiljke v vrčih orig. od lit. 15, 20, 25 po zmernih cenah. Pošiljatve na debelo namreč za razprodajalce, so da se ni bati nikake konkurence.

Za Trst in okolico prosto na dom, pustivši vrč na posodo.

ANTON SIRCA

Trst, Via Aquedotto št. 9.

Hôtel Evropa

Piazza della Caserma.

Zračen vrt z lopo in brez lope.

Izborna kuhinja nemška in italijanska, pivo iz Plzenske pivovarne, izvrstna vina iz lastne kleti.

Telefon št. 23.

ALOJZIJ LOHR, lastnik.

„Viktorija“ moderci

Velik izbor

vseh predmetov za pomlad in leto,

volneno blago, perkal za obleke in srajce, cefir in oxford, lawn-tennis, satinets gladki, tiskani in mrežasti, vsakovrstni svileni predmeti za obleke in kinčanje, velik izbor čipek, trakov, zavratnikov, modnih specijalitét vsake vrste, rokovic iz svile, nitij in kože, dežnikov.

Velik izbor perila dobiva se v manufakturnej zalogi

JAKOBA KLEMENCA

V TRSTU, — ulica sv. Antona št. 1. — V TRSTU

Na zahtevanje

doposljejo se uzorci z dotičnimi cenami poštne prosto.

Slovenska gostilna

„PRI PETELINU“

v Trstu

sprejme v svoje lepe prostore vsacega lačnega in utrujenega gosta ter ga pogosti z jedjo in pijačo, da bo zadovoljen.

Gospodar gostilne

ANTON VODOPIVEC

je priskrbel svojim gostom hladnega, vedno svežega piva, vina belega in črnega vipavskega in butiljke.

Prijazna gospodinja pa Vas postreže z tečnim zajuterkom, kosilom, večerjo, na željo gosta.

Da bolje ustrezem svojim cenj. gostom, posebno pa trudnemu popotniku, napravil sem tudi spalnice z mehkiimi, in čednimi posteljami, katere oddajam svojim gostom na željo v prenočišče. — Cena je zmerna.

Vse prav čedno, zdravo in ceno. — Popotnik, ko prideš v Trst, ozri se na krasno tablo:

ulica Ghega št. 7. — „PRI PETELINU“ — ulica Ghega št. 7.